ÅRSPLAN DEL 1

SØNSTERUD BARNEHAGE

2020-2025



TIL SØNSTERUD BARNEHAGE

I mars 1982 startet den første kommunale barnehagen opp på Krokmoen. Vi holder til på adressen Krokmoen 9, og har ett flott nærmiljø der vi kan la barna utforske, lære og å mestre.

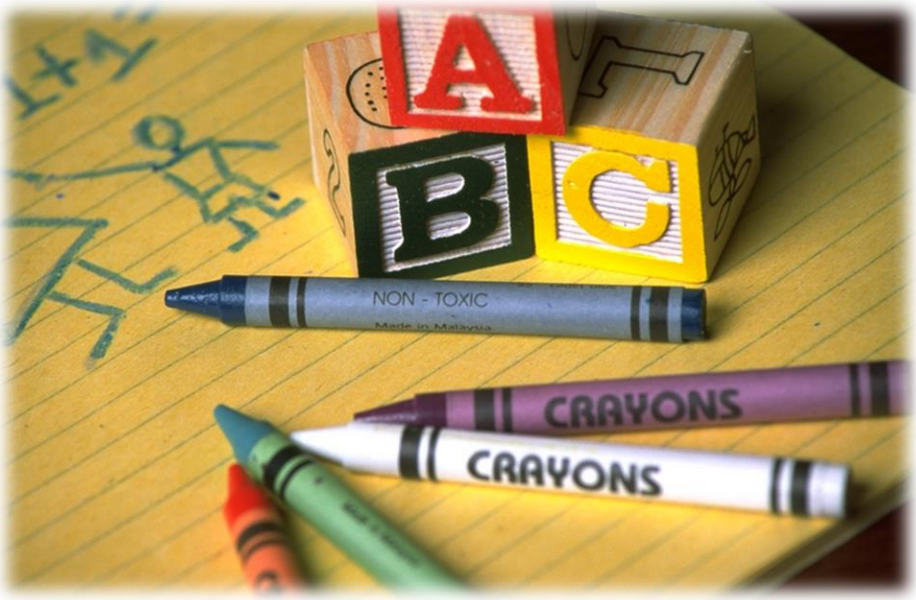
I Sønsterud barnehage ønsker vi å anerkjenne og ivareta barndommens verdi, vi jobber hver dag for å bidra til «den gode barndom». Vi er en utvidet en-avdelingsbarnehage med 30 plasser og åpningstidene er lik for alle de kommunale barnehagene fra klokken 07.00 til 16.30.

Barnehagen innvendig består av mange små rom, der ungene kan leke uforstyrret. Hvert rom inneholder materiell som innbyr til ulike aktiviteter. Vi er ekstra stolte av at vi har ett eget kunstrom, som er flittig brukt.

Uteområdet består av mye naturtomt. Steiner og stokker gir fine klatre- og balansemuligheter. Vi har nye sandkasser, en lekestue og flere huskestativ, samt vipper. I tillegg har vi en tretopphytte, bålplass og en liten bakketopp. Barnehagen har plantet bærbusker og litt forskjellige blomster, samt at vi har noen pallekarmer der barna får så litt grønnsaker og blomster. Vi kan studere ekorn, småfugler og rådyr på nært hold. Eiendommen er inngjerdet, utenfor gjerde er det ett stort friområde som står til vår disposisjon.

Vi har gangavstand til Sønsterud skole og Sønsterud bofellesskap, samt Gjesåsberget. Vi har derfor gode muligheter til å tilpasse våre aktiviteter til vårt kjerneområde. Dette er «gull» verdt også med tanke på overgang barnehage – skole. Vi bruker blant annet skolens gymsal ukentlig på vinterstid ved behov, går på turer i skogen og samarbeider med bofellesskapet gjennom at vi er en Livsgledebarnehage**.**

Vi har en ny rammeplan for barnehager fra august 2017, denne jobber vi kontinuerlig med. Sønsterud barnehage har i samarbeid med samarbeidsutvalget blitt enige om å fortsette fokuset med vennskap, styrke barns egenverdi, danning og anerkjennelse.



INNHOLDSFORTEGNELSE

Velkommen til Sønsterud barnehage s. 2
Om årsplanen s. 4
Barnehagens formål og innhold s. 4
Progresjonsplan for barna i Sønsterud barnehage s. 5
Barns medvirkning s. 6
Foreldremedvirkning s. 7
Barns utvikling s. 8
- Livsmestring og psykisk helse s. 9
- Sosialt samspill s. 10
- I leken s. 11
- Språk og kommunikasjon s. 12
- Motorikk s. 13

Fagområdene s. 14
- Kommunikasjon, språk og tekst s. 15
- Kropp, bevegelse og helse s. 16
- Kunst, kultur og kreativitet s. 17
- Natur, miljø og teknologi s. 18
- Etikk, religion og filosofi s. 19
- Antall, rom og form s. 20
- Nærmiljø og samfunn s. 21

Fokusområdene i Åsnes kommune s. 21
Overganger s. 22
Pedagogisk dokumentasjon s. 23
Tidlig innsats i barnehagen s. 24
Kultur for læring s. 24
Livsglede for eldre s. 25
Svømming i kommunale barnehager s. 25
ICDP s. 26

OM ÅRSPLANEN

Årsplanen er ett arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Gjennom årsplanen vil dere få innblikk i hvordan vi ønsker å jobbe for å omsette rammeplanens formål, innhold og barnehageeiers lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen skal blant annet vise hvordan vi arbeider med omsorg, lek, danning og læring.

I tillegg skal den enkelte barnehage utarbeide periodeplaner/månedsplaner som mer detaljert beskriver mål og metoder for barnehagens arbeid med fagområdene, prosjekter og temaer gjennom året.

Sønsterud barnehage er en pedagogisk virksomhet som der vi skal planlegge å vurdere vårt arbeid gjennom året. Barn og foreldre skal ha mulighet til å medvirke i disse prosessene. Målet for barnehagen er å kunne gi barna ett tilrettelagt tilbud i tråd med rammeplanen og lov om barnehager.

Vi har i samarbeidsutvalget våren 2020 tatt opp hvilke satsningsområder vi vil ha, og som nevnt på forrige side i årsplanen vil dette være å fokusere på ***VENNSKAP, STYRKE BARNETS EGENVERDI, DANNING OG ANERKJENNELSE.***

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Alle barnehager uansett eierforhold er forpliktet til å oppfylle barnehagens formål slik dette er beskrevet i barnehagelovens §1, og i rammeplanen for barnehager.

Barnehageloven §1: «Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene.»

I følge rammeplanen for barnehager skal barnehagens innhold være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Alt arbeidet som foretas i barnehagen skal sees i sammenheng og bidra til barns allsidig utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barn er med skapere av egen kultur og i en atmosfære preget av humor og glede. Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta i lek og andre aktiviteter, slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

SØNSTERUD BARNEHAGE ØNSKER Å VÆRE ETT BIDRAG TIL DEN LÆRENDE LEKEN



PROGRESJONSPLAN FOR BARNA I SØNSTERUD BARNEHAGE

Progresjon betyr fremskritt, det du ikke får til i dag, mestrer du i morgen eller neste år. Utviklingen i barnehagetiden har sammenheng med å tilegne seg kunnskap og å lære seg ferdigheter. I Sønsterud barnehage skal vi tilrettelegge for at barn møter forskjellige utfordringer ut fra alder, interesser og ferdigheter.

En progresjonsplan skal sikre at barna får nye opplevelser og utfordringer å strekke seg mot etter hver som de vokser og utvikler seg. Progresjonsplanen er delt inn etter alder, for å få synliggjort progresjonen.

Vi deler progresjonsplanen inn i 3 hovedtemaer:

BARNS MEDVIRKNING handler om hvordan vi tilrettelegger for at barn skal få mulighet til å være med og påvirke sin egen hverdag til forskjellige aldre.

BARNS UTVIKLING handler om hva vi jobber for at barn skal mestre innen områdene selvstendighet i hverdagsaktiviteter, sosialt samspill, språk/kommunikasjon, lek og motorikk.

RAMMEPLANENS FAGOMRÅDER presenterer hvordan barn møter fagområdene til forskjellig alder.

Progresjonsplanen er delt opp i alderne 1-2 år, 3-4 år og 5-6 år, innenfor hver område har vi skrevet litt om hva dette handler om.

Sønsterud barnehage ønsker å være med på å gi barna best mulig utgangspunkt for å møte skolen og å utvikle seg vider som den unike personen det enkelte barnet er. Vi vil støtte barna i utviklingen fra å herme med lyder til å kunne utvikle seg verbalt, fra fingermaling til maling med pensel og pinsettgrep- Fra mitt og meg, til oss og dele.

Det er viktig å påpeke at er progresjonsplan er en prosess og at vi ikke måler resultater. Synlig vekst og utvikling er fokus.



BARNS MEDVIRKNING

De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkt skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. (Barnehageloven)

Barnets rett til medvirkning er lovfestet gjennom barnehageloven, og er beskrevet i rammeplanen for barnehagen.

De ansatte skal tilrettelegge for at barna skal få medvirkning gjennom:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Å «lese» barns kroppsspråk og intensjoner og følge opp dette ✓ Fange opp deres interesser, se hva de er opptatt av, og bygge videre på dette ✓ Gi barna valg (eks vil du være inne eller ute, vil du leke med tog eller male). ✓ Deltakelse i samlingsstund (eks at barna trekker sang)	✓ Planlegge og å være med på å evaluere prosjekt (eks kunst, varm mat, bursdagsmeny, hjerteprogrammet, turer) ✓ Voksne observerer interesser ✓ Å gi barna valg på aktiviteter ✓ Undre seg sammen barn og voksne ✓ Deltakende i samlingsstund	✓ Barnemøter ✓ Planlegge og å være med på å evaluere prosjekt (eks kunst, varmmat, bursdagsmeny, hjerteprogrammet, turer) ✓ Voksne observerer interesser ✓ Å gi barna valg på aktiviteter ✓ Undre seg sammen barn og voksne ✓ Deltakende i samlingsstund



FORELDREMEDVIRKNING

I lov om barnehager § 4, reguleres foreldrenes rett til medvirkning i barnehagen. I Sønsterud barnehage har vi følgende foreldresamarbeid:

- Informasjonsmøte for de nye barna (personalet har ansvaret for å etablere foreldresamarbeid). Det er begge parters ansvar å vise gjensidig respekt, ærlighet og lojalitet. Disse verdiene bidrar til ett godt samarbeid.)
- Besøk i barnehagen før oppstart
- Foreldremøte på høsten med informasjon fra barnehagen om året og på vår vil det være felles med de andre barnehagene. Ofte temabasert.
- Daglig kontakt (Alt som er positivt og trivelig kan tas opp hvor som helst, samtaler om utfordringer hører hjemme på personalrommet eller på barnehageleders kontor).
- 2 foreldresamtaler i året (foreldre kan når som helst be om ekstra samtaler ellers i året)
- Dugnader, fester og familiekaffe
- Brukerundersøkelser
- Samtaler før skolestart
- Foreldrerådet består av alle foreldrene (2 velges av foreldrerådet, de blir leder og nestleder – helst en fra liten- og en fra stor gruppe, i tillegg har hver sin personlige vara)
- Samarbeidsutvalget (SU) består av 2 foreldre, 2 fra personalet, en politikerrepresentant og barnehageleder.



BARNS UTVIKLING

Vi krabber, står – løper og går….

Gjennom barnehagetiden går barn gjennom store utviklinger. Noen barn har ikke lært å gå når de starter i barnehagen, mens de løper og er aktive når de slutter. De går fra å gi uttrykk for det de mener gjennom ansiktsuttrykk, kroppsspråk, gråt og latter, til å kunne fortelle hva de tenker, ønsker, vil og mener. Sønsterud barnehage skal være med å støtte barnet i denne utviklingen og jobbe for at de skal mestre mest mulig selv. Vi skal legge til rette for utvikling og progresjon i hverdagen. Barnehagene i Åsnes kommune bruker «ALLE MED» skjemaene som observasjonsmetode og utgangspunkt for utviklings samtale med foreldre.

Vi deler inn progresjonsplan for barns utvikling inn i mestringsområdene:

- ***Livsmestring og psykisk helse***
- ***Sosialt samspill***
- ***Lek***
- ***Språkkommunikasjon***
- ***Motorikk***



Livsmestring og psykisk helse er viktig for barnets læring og utvikling. Å føle mestring og være trygg i hverdagen. Betydningen av gode relasjoner i hverdagen.

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Barnet skal være trygg i hvilesituasjonen og kjenne at hvile er en god opplevelse ✓ Vaske hender selv ✓ Ved måltid, hjelpe til å bestemme hva de vil ha på maten og si fra når de vil ha mer ✓ Hjelpe til i av – og påkledning (eks finne sko, prøve å sette på sokker, vite hvor sin garderobeplass er)	✓ Spise og drikke alene ved måltidet ✓ Er tørr, sier ifra om man må på do. ✓ Er samarbeidsvillig i hverdagsaktiviteter ✓ Deltar i samlingsstund/gruppe ✓ Deltar i av og påkledning ✓ Veit hvor klærne er i garderoben. Kjenner igjen sine klær. ✓ Takler overgangen fra en aktivitet til en annen. (overganger) ✓ Kjenner navnet sitt på koppen i garderoben ✓ Har enkel kunnskap om seg selv. ✓ Sette ord på følelser ✓ Kjenne at hvile er en god opplevelse	✓ Smøre maten selv under måltidet, be om hjelp ved behov. ✓ Selvstendig i av- og påkledning ✓ Klarer seg selv på do ✓ Kjennskap om hva som er lurt å ha på seg. ✓ Tar imot enkle ansvarsoppgaver, (eks hjelpe de små med noe) ✓ Innretter seg etter barnehagens ordensrutiner ✓ Klarer å kjede seg i perioder, mestrer å holde på med egenvalgt aktivitet over tid ✓ Sette ord på følelser ✓ Enkel konfliktløsning ✓ Kjenne at hvile er en god opplevelse ✓ Mestre endinger ✓ Mestre veiledning ✓ Mestre godt samarbeid, justere seg i leken og samspillet.



Sosialt samspill – samspill og vennskap er svært viktig for barns trivsel og utvikling. Vi skal hjelpe barna å danne vennskap og utvikle sosial kompetanse. Sosial kompetanse handler om hvordan vi oppfører oss i forhold til hverandre og hvordan vi samhandler med andre mennesker.

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Kunne vise omsorg for hverandre ✓ Viser ulike følelser ✓ Samspiller i «tittei» lek ✓ Iakttar andre barns lek ✓ Gjør krav på leker som sine ✓ Leker parallell lek, imiterer ✓ «gir» fra seg leker til andre/ øve på å dele.	✓ Tar kontakt med andre ✓ Venter på tur i leksituasjoner ✓ Viser empati, trøster de som gråter ✓ Samarbeider med andre barn ✓ Har en viss kontroll, kan vise følelser uten at det går utover andre	✓ Snakke til hverandre på en pen og ordentlig måte ✓ Viser akseptable følelsesuttrykk i forhold til sinne, engstelse og frustrasjon ✓ Tar kontakt med andre barn på en positiv måte ✓ Er initiativrik og sosialt aktiv, på en inkluderende måte. ✓ Være ett godt forbilde for de yngre barna



I leken får barnet kontakt med sin indre opplevelsesverden, slik er leken sentral også i psykisk helse. Leken gir barnet kontakt med seg selv innenfra, og blir derfor en viktig ballast i ett samfunn hvor man til stadighet blir vurdert utenfra.

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Lek ved siden av ✓ Begynnende turtakingslek ✓ Er aktiv i grov motorisk lek ute og inne ✓ Prøver ut forskjellige leker, funksjonslek ✓ Utforsker gjenstander og leker ute og inne	✓ Har ett variert leke-repertoar ✓ Begynnende late som lek ✓ Leker med andre barn ✓ Tar initiativ til alene lek ✓ Blir værende i leken ✓ Knytter vennskapsbånd ✓ Tør å prøve nye ting og tanker utfordringer ✓ Forstår spilleregler i lek	✓ Viser trygghet i barnehagens daglige utfordringer ✓ Tør protestere, argumentere og hevde egne meninger ✓ Tar initiativ til aktivitet og samspill, er en positiv faktor i gruppa ✓ Deltar i regel lek og rolle lek



Språk og kommunikasjon er viktig for å forstå hverandre. Tidlig og god språkstimulering er derfor en viktig del av barnehagens innhold. Å snakke om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av ett rikt språk. Vi vil bidra til å fremme tillit mellom barn, og mellom barn og voksne, slik at barna føler glede ved å kommunisere og trygghet i å bruke språket aktivt i barnehagen.

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Forstå enkle beskjeder ✓ Forstå en del vanlige hverdagsord ✓ Gjøre seg forstått ved hjelp av tegn, begynnende ett og to ords ytringer og kroppsspråk. ✓ Benevner gjenstander og personer med egne ord	✓ Forstå instruksjoner med to ledd ✓ Bruker 3 ords setninger og mer ✓ Ha uttale som er forståelig for ukjente ✓ Kunne grunnfargene ✓ Kjenne igjen navnet sitt på koppen og plassen sin. ✓ Gjengi deler av kjente rim/regler, korte eventyr/fortellinger og sanger	✓ Begynne å kjenne igjen tall og bokstaver ✓ Begrepsforståelse ✓ Ha empati for andre ✓ Fortelle en historie med en viss sammenheng ✓ Bruker rimeord, tøyser og leker med språket ✓ Mestrer hverdagsspråk med vanlig og rett setningsstruktur, små ord og bøyninger ✓ Forstår kollektive beskjeder



Motorikk har stor betydning for annen utvikling. I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og instinkt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Personalet skal inspirere barna til å søke fysiske utfordringer og prøve ut sine motoriske kroppslige muligheter.

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Søker klatreutfordringer ✓ Lærer å gå ✓ Lærer å rulle, krype, åle, snurre, fly ✓ Glede i å bevege seg til musikk ✓ Være på tur i ulikt terreng og i de forskjellige årstidene ✓ Sansemotoriske utfordringer ✓ Tegne, male, pusle	✓ Er grovmotorisk aktiv, eks. klatre, hoppe, løpe ✓ Sykler på balansesykkel ✓ Legger enkle puslespill ✓ Imiterer kroppsbevegelser ✓ Viser utholdenhet i grovmotoriske aktiviteter ✓ Tegner hodefoting ✓ Kaster og tar imot stor ball ✓ Aktiviteter i gymsalen	✓ Tegner og fargelegger med riktig blyantgrep ✓ Mester å balansere på en fot eller hinke ✓ Mestrer å gå på rett linje ✓ Klipper etter strek ✓ Delta i hinderløype ✓ Sykler på to hjul sykkel ✓ Klatreutfordringer i skogen ✓ Aktiviteter i gymsalen



FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen er laget med utgangspunkt i Rammeplanen for barnehagen, og den inneholder målsettingen for personalets arbeid innenfor alle fagområdene i ulike modningstrinn for barna. Arbeidet vårt vil så langt det er mulig tilpasses det enkelte barn. Progresjonsplanen vil vise hvordan Sønsterud barnehage jobber med de sju fagområdene. Fagområdene vil sjelden opptre isolert, flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

Barnehagen skal la barna få utfolde sin skaperglede, undring og forskertrang. Det er viktig at personalet støtter barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskap og ferdigheter.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Konkreter ✓ Pekebøker ✓ Tegn til tale ✓ Bli lest for og se på bilder ✓ Huset mitt ✓ Samtale om hverdagsaktiviteter (måltid, stellesituasjon, av og påkledning) ✓ Bevegelsessanger ✓ MiniRøris ✓ Bravoterning ✓ Tegning ✓ Snakkepakken ✓ Rim og regler ✓ Samling ✓ Jegvet.no ✓ språkkisten	✓ Bli lest for og se på bilder ✓ Hjerteprogrammet ✓ Tegn til tale ✓ Samtaler i hverdagsaktiviteter (matsituasjon, av og påkledning ol.) ✓ Dramatisere fortellinger og la barna få fortelle historier ✓ Leke skrive og tegne¨ ✓ Samlingsstund ✓ Rim og regler ✓ Sanger og sangleker ✓ MiniRøris ✓ iPad, Salaby barnehage ✓ Lytte til andre og vente på tur ✓ Jegvet.no ✓ språkkisten	✓ Lest historier for ✓ Fortelle historier ✓ Tegn til tale ✓ Ipad, Salaby barnehage, ta bilder og lag enkle filmer ✓ Jegvet.no ✓ Skrive ✓ Bli kjent med tallsiffer og bokstaver ✓ Øve på konflikthåndtering ved å bruke språket ✓ Hjerteprogrammet ✓ Rytmeklapping ✓ Rim og regler ✓ Sanger og sangleker ✓ Samlingsstund ✓ Lytte til andre og vente på tur ✓ Dramatisere fortellinger og la de få fortelle historier ✓ Lekeskriving/tegne ✓ språkkisten

KROPP, BEVEGELSE OG HELSE

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Bevege seg i ujevnt terreng ✓ Øve på å spise selv ✓ Finmotoriske aktiviteter, knottebrett, aktivitetstavle, male og tegne ✓ Ulike bevegelser til sang, dans og musikk ✓ Håndhygiene ✓ Krabbe, gå, krype, åle, klatre, snurre ✓ Oppleve glede i å være i aktivitet ✓ Oppleve trygghet i hvile ✓ Variert kost, frukt og grønnsaker daglig ✓ Kjenne at det er trygt og godt å hvile	✓ Kunne gå på litt lengre turer i nærområdet. ✓ Klatreutfordringer ✓ Finmotoriske aktiviteter som perle, pusle, bygge ✓ Lek med ball, trille, kaste, ta imot ✓ Bevegelser til musikk, sangleker mm ✓ Selvstendighetstrening ✓ Mestre en del påkledning selv ✓ Erfaring med å klippe/lime ✓ Håndhygiene ✓ Toalett trening, bli tørr ✓ Grensesetting for egen kropp, respekt for andres intimsoner (jegvet.no) ✓ Følelser (Hjerteprogrammet) ✓ Ulike aktiviteter i gymsal ✓ Balansesykkel ✓ Mestre å stå på pedaler (traktor, trehjulssykkel ol) ✓ Kunne kjenne at det er godt med hvilestund	✓ Gode er faringer med å være ute i naturen og utfordre seg selv fysisk og tørre prøve nye aktiviteter ✓ Gå lengre turer ✓ Beherske av og påkledning ✓ Holde orden på egne klær ✓ Variert kosthold, kjenne elementer av sunt kosthold ✓ Fokus på gode matsituasjoner, sende og vente på mat ✓ Selvstendighetstrening ✓ Ha ett forhold til personlig hygiene ✓ Regulere følelser til en viss grad ✓ Sette ord på følelser (Hjerteprogrammet) ✓ Grensesetting for egen kropp, respekt for andres intimsoner (jegvet.no) ✓ Mestre avspenning/hvilestund ✓ Klær etter vær ✓ Vanntilvenning



KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Møte forskjellige materialer ✓ Kjenne på og prøve ulike materialer som maling med hendene og føtter, naturmaterialer osv. ✓ Lære seg enkle barnesanger ✓ Bevegelser etter musikk (MiniRøris) ✓ Mulighet til å utfolde seg i kunstrommet ✓ Høre på musikk som passer alder ✓ Delta på underholdning ✓ Modelleire, sand, vann ✓ Hva skjer med vann som fryser, hva skjer med is som smelter?	✓ Møte med forskjellige materialer som ulik maling, modelleire, trolldeig, sand, vann, naturmateriell mm ✓ MiniRøris og annen beveglese etter musikk og sangleker ✓ Lage snøskulpturer ✓ Skape nysgjerrighet og utforskertrang ✓ Delta på underholdning ✓ Tredimensjonal kunst ✓ Skape av eget materiell plukket fra naturen ✓ Male på staffeli	✓ Meste ulike maleteknikker ✓ Kunne gjenfortelle og dramatisere enkle fortellinger ✓ Lage snøskulptuer ✓ Mulighet til å utfolde deg i kunstrommet ✓ Egen underholdning på arrangementer ✓ Tredimensjonal kunst



NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Oppleve glede ved å være ute i ulikt vær og ulike årstider ✓ Utforske barnehagens uteområde ✓ Gå på tur i nærmiljøet ✓ Bildebøker ✓ Lære noen navn på dyr og insekter i naturen ✓ Snakke om vær og samling i årstider ✓ Plukke blomster og blader ✓ Kroppen vår ✓	✓ Oppleve glede ved å være ute i ulikt vær og ulike årstider ✓ Utforske barnehagens uteområde ✓ Gå på tur i nærmiljøet ✓ Bildebøker ✓ Kjenne til skolens uteområde ✓ Snakke om vær og årstider i samling ✓ Innhøsting ✓ Plukke blomster og blader ✓ Lete etter og studere forskjellige kryp på bakken ✓ Fra frø til plante ✓ Kjennskap til Ipad (Salaby barnehage) ✓ Eksperimenter ✓ Kroppen vår ✓ Ta vare på miljøet	✓ Oppleve glede ved å være ute i ulikt vær og ulike årstider ✓ Utforske barnehagens uteområde ✓ Gå på tur i nærmiljøet ✓ Besøke skolens uteområde ✓ Snakke om vær og årstider i samling ✓ Innhøsting ✓ Plukke blomster og blader ✓ Lete etter og studere forskjellige kryp på bakken ✓ Fra frø til plante ✓ Se i faktabøker ✓ Søke og se på Ipad (Salaby barnehage, ta bilder) ✓ Eksperimenter ✓ Kroppen vår ✓ Ta vare på miljøet



ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Fundere sammen med barna ✓ Oppleve høytidene gjennom pynting med farger, fortellinger, bilder, sang og musikk ✓ Kalender	✓ Oppleve høytidene gjennom pynting med farger, fortellinger, bilder, sang og musikk ✓ Bli kjent med tradisjoner ✓ Fundere sammen med barna ✓ Øve på å løse konflikter på en god måte med veiledning fra voksne ✓ Oppleve at vi er forskjellige	✓ Oppleve høytidene gjennom pynting med farger, fortellinger, bilder, sang og musikk ✓ Bli kjent med tradisjoner ✓ Undre seg sammen med voksnes og de andre barna ✓ Øve på å løse konflikter på en god måte med veiledning fra voksne og også kunne løse noe selv ✓ Oppleve at vi er forskjellige



ANTALL, ROM OG FORM

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Sortere leker ✓ Lese bøker med tall og telling ✓ Pusle ✓ Høre eventyr med matematiske begreper ✓ Synge sanger med telling	✓ Hjelpe til å dekke bordet ✓ Dele ut frukt ✓ Telle barn ✓ Rulle terning ✓ Spille spill ✓ Samtaler i samling, med ukedager, måned, dato og årstid ✓ Perle ✓ Sortere leker ✓ Høre eventyr og fortellinger som inneholder tall og telling ✓ Lysbord med ulike former ✓ Førmatematiske begreper (over, under, ved siden av) ✓ Regler og sanger med telling ✓ Bake ✓ Være med å lage mat	✓ Hjelpe til å dekke bordet ✓ Dele ut frukt ✓ Telle barn ✓ Rulle terning ✓ Spille spill ✓ Samtaler i samling, med ukedager, måned, dato og årstid ✓ Perle ✓ Sortere leker ✓ Sortere søppel ✓ Høre eventyr og fortellinger som inneholder tall og telling ✓ Bake ✓ Være med å lage mat ✓ Lysbord med ulike former ✓ Matematikk i førskolesammenheng (størrelse, rekkefølge, antall, former, mønster, vekt, volum, tid og mål) ✓ Regler og sanger med telling



NÆRMILJØ OG SAMFUNN

De ansatte skal jobbe sammen med barna for å tilrettelegge for mestring og utvikling i følgende:

1-2 år	3-4 år	5-6 år
✓ Livsglede for eldre ✓ Sommertur i Klatreparken ✓ Bli kjent i barnehagens nærmiljø	✓ Livsglede for eldre ✓ Sommertur i Klatreparken ✓ Bli kjent i barnehagens nærmiljø ✓ Turer til skolens bibliotek ✓ Turer til gymsalen ✓ Turer til skolen	✓ Livsglede for eldre ✓ Sommertur i Klatreparken ✓ Bli kjent i barnehagens nærmiljø ✓ Turer til skolens bibliotek ✓ Turer til gymsalen ✓ Turer til skolen ✓ Møte med fadder klasse ✓ Møte med andre skolestartere fra andre barnehager ✓ Turer til svømmehall

FOKUSOMRÅDENE I ÅSNES KOMMUNE

- Folkehelse
- Tidlig innsats
- Frivillighet
- Innbyggerrekruttering

OVERGANGER

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal sammen med foreldrene legge til rette for en god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Overganger innad i barnehagen

Overganger kan også skje innad i barnehagen, da skal vi sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de går over til annen barnegruppe.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole, eventuelt til skolefritidsordningen. Sønsterud barnehage ligger i gåavstand til Sønsterud skole, og vi vil gjennom hele året gå gjennom skoleplassen, låne skolens gymsal, besøke skolens uteområde og bli kjent med Sønsterud skole, og at barna vil ha nødvendige erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som ett godt grunnlag, og motivasjon for å begynne på skolen med nysgjerrighet, og tro på egne evner. Sammen om skolestarterne, likt for alle barnehager i Åsnes kommune.



PEDAGOGISK DOKUMENTSJON

PLANLEGGING gir oss som jobber i barnehagen ett grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarnet og for barnegruppa. Planleggingen skal vise hvordan barnehagen jobber utfra rammeplanen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av Sønsterud barnehage. Planleggingen baseres ut fra våre observasjoner, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. Eks. på planlegging er årsplan, ukeplaner, månedsplaner, invitasjoner, årshjul ol.

VURDERING betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, rammeplan og barnehageloven. Hovedformålet er å sikre alle barn ett tilbud i tråd med lovverk og rammeplan. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppa er involvert i, og bidra til videre planlegging og gjennomføring. Dette skal gi personalet en kontinuerlig utvikling. Eks. på vurdering er Alle med, Askeladden, Bo Ege, Eva Test som aktuelle hjelpemidler.

DOKUMENTASJON av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider med å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon kan gi foreldre, lokalmiljø og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan vi oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon kan gi grunnlag for å tilpasse, og videreutvikle det pedagogiske arbeidet. Eks. på dokumentasjon er det vi bruker både i planlegging og vurdering.



TIDLIG INNSATS I BARNEHAGEN

Barnehager skal gi gode tilpassede tilbud til alle barn i alderen 0-6 år. Åsnes kommune har i kommuneplanen vedtatt ett handlingsmål, der det er innført en metode for tidlig innsats for risikoutsatte barn. Det handler om samarbeid mellom ulike hjelpeinstanser med barnehagen som arena. I dette ligger det også at det er viktig å styrke det tverrfaglige og det tverretatlige samarbeidet i kommunen for å fremme god utvikling hos barn. Dette er i tråd med statlige føringer for kommunene. Modellen Åsnes kommune har valgt, er utviklet av Øyvind Kvello ved NTNU. Modellen blir omtalt som Kvello-modellen og innebærer at ett tverrfaglig team observerer barna og barnehagen som system. Teamet består av representanter fra PPT, helsestasjon, barnevern, fysioterapeut og barnehage. Målet med modellen er å **KVALITETSSIKRE** tilbudet til barna, og få til ett tett samarbeid mellom barnehage, foreldre og eventuelt hjelpeapparatet. Barn som har behov for eller rett til tjenester utover det som barnehage skal dekke, kan bli enda tidligere fanget opp og få et godt hjelpetilbud tidligst mulig. Alle tiltak, henvisninger eller utredninger vil skje i samråd med den enkeltes foresatte.

KULTUR FOR LÆRING

Alle unger i Hedmark har et «*syskenbån på Gjøvik*» – sier Prøysen, og alle disse *syskenbånna*, alle ungene i Hedmark, bør vokse opp i en *kultur for læring* som gir dem den kunnskapen de trenger.

For å hjelpe til på den veien, har mange aktører innen barn og unge samlet seg under begrepet *Kultur for læring.* Alle barnehagene i Hedmark har nå vært gjennom den første av tre kartleggingsundersøkelser. Over 2800 4.-og 5. åringer har gjennom den elektroniske spørreundersøkelsen gitt uttrykk for hvordan de opplever barnehagehverdagen.

2900 barnehagelærere har vurdert 4.-og5. åringene på blant annet sosiale, språklige og motoriske ferdigheter. Nesten 5000 foreldre, ca. 2000 ansatte og 187 styrere/ledere har også vurdert deres opplevelse av sentrale sider ved barnehagetilbudet i Hedmark.

Konklusjonen av resultatene er at det gjennomgående er god kvalitet på barnehagetilbudet. Resultatene viser videre at det likevel er store forskjeller fra barnehage til barnehage og fra kommune til kommune. Det betyr at det i de fleste barnehager er en praksis av god kvalitet, men at det i andre barnehager vil være et utviklingspotensial.

Resultatene blir lagt til grunn for individuell videreutvikling i barnehagene i kommunen.

FOR ELDRE BARNEHAGE

En Livsgledebarnehage besøker sykehjem, omsorgsbolig eller dagsenter jevnlig i sitt nærmiljø, og skaper gode opplevelser gjennom felles aktiviteter med brukerne. Barnehagen bestemmer selv hvem de vil samarbeide med, vi har valgt Sønsterud bofelleskap. Den ligger i barnehagens nærområde. Barn og voksne i Sønsterud barnehage gleder seg til hver gang vi møtes.

Livsglede for Eldre er svært opptatt av den helsefremmende effekten som det frivillige bidraget har for alle involverte. Vi er opptatt av samspillet mellom gammel og ung. Hensikten er å stimulere til felles aktivitet, som gir de eldre en mulighet til å være en ressurs for barn og unge. Besøkene hos de eldre i deres nærmiljø, kan forankres i barnehagens rammeplan.

SVØMMING I KOMMUNALE BARNEHAGER

Vi har mottatt midler fra Fylkesmannen i Innlandet til å starte med svømming i barnehagene våres. Grunnen til dette er å bidra til å bedre barns svømmeferdigheter og bli trygge i vann. I våres barnehager vil alle ***barn som går siste året i barnehagen (5 åringene)*** *få dette tilbudet. Fylkesmannen i Innlandet sier at det er viktig at gutter og jenter får ett likeverdig tilbud.*

Alle de kommunale barnehagene samarbeider og har flere ansatte med godkjent livredderprøve i hver barnehage.

Vi vil ha fokus på at alle barna skal bli trygge i vann og vil ha en ansatt som vil ha hovedansvar for det pedagogiske opplegget i vannet, samtidig som det vil være flere ansatte med godkjent livredderprøve i bassenget med barna.

Vi skal gjennomføre 10 økter i vann i løpet av barnehageåret. Der vi vil ha 5 øker på høsten og 5 økter på våren. Barnehagen vil legge vekt på nok bemanning på svømming og i barnehagen under gjennomføringen.

ICDP (International Child Development Program)

ICDP er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Det retter seg mot omsorgsgivere og skal styrke deres omsorgskompetanse.

ICDP handler om å fremme barns psykososiale utvikling. Målsettingen med programmet er å understøtte omsorgskompetanse hos foreldre og andre som har omsorg for barn som sin profesjon. Programmet sikter først og fremst på å påvirke kvaliteten av kontakten og samspillet i relasjonen mellom barn og omsorgsgiver. Helt overordnet kan en si at ICDP har tre hovedmål:

1. *Å fremme den positive oppfatningen av og holdningen til barnet.*
2. *Å påvirke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig samhandlingen mellom omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling.*
3. *Å fremme omsorgsgivers oppfatning av seg selv som kompetent og mestrende.*

De kommunale barnehagene ønsker å tilby kurs høst.



Trafikksikkerhet i Sønsterud barnehage

I Sønsterud barnehage har vi trafikkopplæring som tilpasset barnas utviklingsnivå og alder. Vi bruker noe av opplegget til «Tarkus» til skolestarterne. Vi starter tidlig med at barna lærer å krysse vei, vi bruker undergangen der det er mulig og bruker sykkelbane. Vi snakker om skilt langs veien og hva de betyr. Vi har bøker og lotto som omhandler trafikk og skilt. De lærer også hvor de skal gå langs veien når det ikke er gang/sykkelbane. Når det kommer bil så stopper vi opp og lar bilen passere. Barna skal lære viktigheten av det å bruke sykkelhjelm når de sykler, hvorfor vi alltid skal bruke belte i bil og hvorfor vi må ha på oss refleks når vi ferdes langs veien. Barna bruker alltid gul vest når vi ferdes langs veien.
På turer ut av barnehagen hvor vi må bruke buss eller drosje må barna ha med seg eget sete/pute. Vi stiller også krav til bussen vi leier om at den må ha 3 punkt sele. Alle biler skal stoppes når de parkeres på barnehagens parkeringsplass. Ingen barn får gå gjennom porten og ut på parkeringsplassen uten voksne. Porten skal alltid lukkes.
Da barna er hentet har foreldrene ansvar for sitt barn og sikkerheten.
Personalet benytter ikke private biler til transport av barn, kun ved helt spesielle situasjoner der det er nødvendig og foreldre har forhåndssamtykket.

KONTAKTINFORMASJON

Facebookside: Sønsterud barnehage

Kommuneside: www.asnes.kommune.no

Transponder: https://meldingsbok.transponder.no/